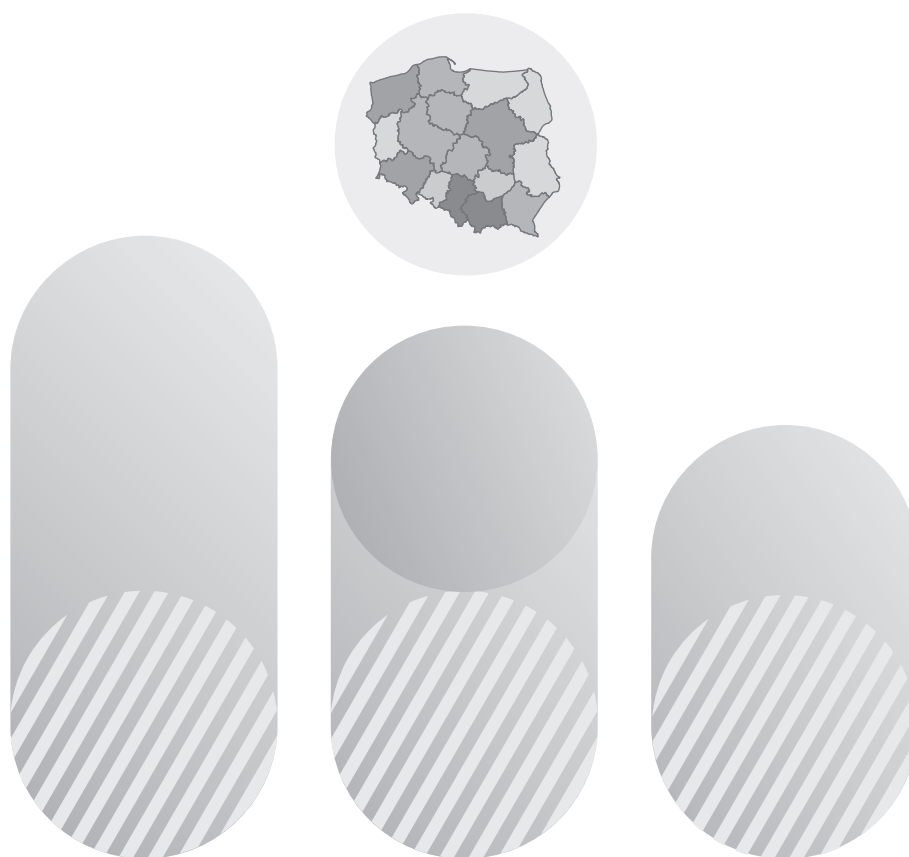

Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2021 r.

Area and population in the territorial profile in 2021

Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2021 r.

Area and population in the territorial profile in 2021

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Standardów i Rejestrów
Statistics Poland, Standards and Registers Department

Zespół autorski:

Editorial team

Ewa Kacperczyk, Katarzyna Ciesielska, Krzysztof Korzeniewski, Bogumił Macioch

Kierujący

Supervisor

Ireneusz Budzyński – dyrektor departamentu
director of department

Prace redakcyjne, opracowanie graficzne i tłumaczenie

Editorial work, graphics and translation

Departament Standardów i Rejestrów
Standards and Registers Department

Prace projektowe i przetwarzanie danych

Data processing

Małgorzata Marczak
Centrum Informatyki Statystycznej
Statistical Computing Centre

Publikacja dostępna na stronie stat.gov.pl

Publication available on website stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

PRZEDMOWA

Niniejsza publikacja stanowi kolejną, wydawaną w cyklu rocznym od 1984 roku, prezentację danych o powierzchni i liczbie ludności w poszczególnych jednostkach podziału terytorialnego. Publikacja dostępna jest wyłącznie w wersji elektronicznej na stronie internetowej GUS-u <https://stat.gov.pl>.

Celem opracowania jest zaprezentowanie aktualnych danych o powierzchni kraju, liczbie ludności i gęstości zaludnienia na różnych poziomach agregacji, wynikających z wprowadzanych corocznie zmian w podziale terytorialnym kraju oraz zmian w stanie zaludnienia.

Niniejsza publikacja została podzielona na część opisową, w której znajdują się informacje na temat m. in. źródeł danych, uwag metodologicznych oraz syntetyczny opis danych uwzględniający odniesienie do poprzedniego roku. W odrębnym dokumencie znalazła się część tabelaryczna, gdzie do Państwa dyspozycji oddajemy zbiór tablic, w których dane o powierzchni i ludności zostały przedstawione w układzie: województw, powiatów i gmin, a także w ujęciu różnorodnych przekrojów m. in. rodzajów jednostek (charakter gmin), grup jednostek o określonej powierzchni/liczbie ludności czy terenów wiejskich/miast.

W imiennych wykazach jednostek, poszczególnym pozycjom przypisano lokaty, jakie zajmują pod względem powierzchni i liczby ludności w ogólnej zbiorowości jednostek danego rodzaju. W wykazie gmin oznaczono także:

- jednostki o największej/najmniejszej powierzchni i liczbie ludności w obrębie każdego województwa oraz
- jednostki, na terenie których zlokalizowane są przejścia graniczne.

Ponadto, odrębna tablica została poświęcona zmianom w podziale terytorialnym, które zaszły w okresie od 2 stycznia 2020 r. do 1 stycznia 2021 r.

Odpowiadając na potrzeby odbiorców dotyczące zawartości tej publikacji, dziękujemy wszystkim osobom i instytucjom za zgłaszanie uwag, które mogą przyczynić się do udoskonalenia jej kształtu.

Dyrektor Departamentu
Standardów i Rejestrów
Ireneusz Budzyński

PREFACE

This publication is the subsequent published in the annual cycle since 1984, containing information about area and population within particular units of territorial division. The publication is available only in the electronic version on the Statistics Poland website <https://stat.gov.pl/en/>.

The aim of the study is to present current data on the area of the country, population and population density at various levels of aggregation, resulting from changes introduced annually in the territorial division of the country and changes in the state of population.

This publication has been divided into a descriptive part, which contains information on among others, data sources, methodological notes and synthetic description of the data including a reference to the previous year. In a separate document, there is a tabular part, where we place a collection of tables at Your disposal. Tables present data on area and population in the profile of: voivodships, powiats and gminas, as well as in terms of various cross-sections, i.a. types of units (character of gminas), groups of units with a specific area/population, or rural areas/cities.

In lists of units, voivodships, powiats, cities with powiat status, gminas and towns are assigned ranking positions that they occupy in terms of area and population in the general group of units of particular types. The list of gminas also includes:

- units with the largest and the smallest area and population in particular voivodships, as well as
- the names of gminas where state border crossings are located.

In addition, a separate table was dedicated to changes in the territorial division that took place from 2 January 2020 to 1 January 2021.

Responding to the recipients' needs regarding the content of this publication, we will be grateful for any comments or suggestions that may contribute to a further improvement in the quality and development of the publication in subsequent editions.

Director of Standards
and Registers Department
Ireneusz Budzyński

Warsaw, July 2021

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Strona Page
Przedmowa.....	3
Preface.....	4
Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty.....	8
Symbols and main abbreviations.....	8
Wstęp.....	9
Introduction.....	10
Synteza.....	11
Executive summary.....	19
Uwagi metodologiczne.....	22
Methodological notes.....	23
Mapy w tekście "Synteza"	
Maps in text "Executive summary"	
Mapa 1. Udział powierzchni powiatów w powierzchni województw i udział powiatów w ogólnej liczbie jednostek szczebla powiatowego wg województw.....	12
Map 1. Share of powiats area in the area of voivodships and share of powiats in the total number of powiat level units by voivodships.....	12
Mapa 2. Gęstość zaludnienia na terenach wiejskich w 2021 r. i zmiany liczby ludności na terenach wiejskich (porównanie stanu w dniu 01.01.2021 r. ze stanem 01.01.2020 r.) wg województw.....	17
Map 2. Population density in towns in 2021 and changes of number of population (comparison as of 01.01.2021 with 01.01.2020) by voivodships.....	17
Wykresy w tekście "Synteza"	
Charts in text "Executive summary"	
Wykres 1. Powierzchnia miast w latach 2012-2021.....	13
Chart 1. Area of towns/cities in years 2012-2021.....	13
Wykres 2. Liczba ludności w miastach w latach 2012-2021.....	15
Chart 2. Population in towns/cities in years 2012-2021.....	15

Spis tablic dostępnych w formacie Excel

List of tables in Excel file

1. Powierzchnia, ludność oraz lokaty według województw
Area, population and ranking positions by voivodships
2. Powierzchnia, ludność oraz lokaty według powiatów i miast na prawach powiatu
Area, population and ranking positions by powiats and cities with powiat status
3. Powierzchnia i ludność powiatów i miast na prawach powiatu według województw
Area and population of powiats and cities with powiat status by voivodships
4. Powierzchnia i ludność według rodzaju gmin w przekroju województw
Area and population by the types of the gminas by voivodships
5. Powierzchnia i ludność w miastach oraz liczba miast powyżej 20 tys. mieszkańców według województw
Area and population in towns and number of towns with more than 20 thous. inhabitants by voivodships
6. Powierzchnia i ludność na terenach wiejskich oraz liczba miejscowości wiejskich według województw
Area and population on rural territories and number of rural localities by voivodships
7. Powiaty i miasta na prawach powiatu według powierzchni w przekroju województw
Powiats and cities with powiat status by area by voivodships
8. Gminy według powierzchni w przekroju województw
Gminas by area by voivodships
9. Miasta według powierzchni w przekroju województw
Towns by area by voivodships
10. Tereny wiejskie według powierzchni w przekroju województw
Rural territories by area by voivodships
11. Powiaty i miasta na prawach powiatu według powierzchni i liczby ludności
Powiats and cities with powiat status by area and population
12. Gminy według powierzchni i liczby ludności
Gminas by area and population
13. Przeciętna powierzchnia i liczba ludności w powiatach i miastach na prawach powiatu według województw
Average area and population in powiats and cities with powiat status by voivodships
14. Przeciętna powierzchnia i liczba ludności w gminach według województw
Average area and population in gminas by voivodships
15. Powiaty i miasta na prawach powiatu według gęstości zaludnienia w przekroju województw
Powiats and cities with powiat status by population density by voivodships
16. Gminy według gęstości zaludnienia w przekroju województw
Gminas by population density by voivodships
17. Miasta według gęstości zaludnienia w przekroju województw
Towns by population density by voivodships

18. Tereny wiejskie według gęstości zaludnienia w przekroju województw
Rural territories by population density by voivodships
19. Zestawienie liczby jednostek podziału terytorialnego według województw
Number of territorial division units by voivodships
20. Zmiany podziału terytorialnego w okresie od 02.01.2019 r. do 01.01.2020 r.
Changes in territorial division in period from 2 January 2019 to 1 January 2020
21. Powierzchnia, ludność oraz lokaty według gmin
Area, population and ranking positions by gminas
22. Powierzchnia, ludność oraz lokaty według miast
Area, population and ranking positions by towns
23. Największe i najmniejsze jednostki podziału terytorialnego
The biggest and the smallest units of territorial division

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH I WAŻNIEJSZE SKRÓTY

SYMBOLS AND MAIN ABBREVIATIONS

Symbol Symbol	Opis Description
(-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit
x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe not applicable
Znak (↑)	oznacza gminę o najwyższej wartości cechy indicates gmina with the highest value of characteristic
Znak (↓)	oznacza gminę o najniższej wartości cechy indicates gmina with the lowest value of characteristic

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys. thous.	tysiąc thousand
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
ha	hektar hectare
woj.	województwo voivodship
pow.	powiat powiat
m.st.	miasto stołeczne Capital City
gm.	gmina gmina
m.	miasto (gmina miejska) town (urban gmina)
M.	miasto na prawach powiatu city with powiat status
Dz. U.	Dziennik Ustaw Journal of Laws
poz.	pozycja item

WSTĘP

Niniejsza publikacja została opracowana w oparciu o dane i informacje wg stanu w dniu 1 stycznia 2021 r., pochodzące z następujących źródeł:

- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 1998 r. Nr 157, poz. 1031 z późn. zm.),
- rozporządzeń Rady Ministrów: z dnia 29 lipca 2020 r. w sprawie zmiany nazwy powiatu jeleniogórskiego na powiat karkonoski (Dz. U. poz. 1331) oraz z dnia 31 lipca 2020 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta, zmiany nazwy gminy oraz siedziby władz gminy (Dz. U. poz. 1332),
- danych o powierzchni jednostek podziału terytorialnego kraju, pozyskanych z Departamentu Informacji o Nieruchomościach w Głównym Urzędzie Geodezji i Kartografii,
- danych o liczbie ludności w poszczególnych jednostkach podziału terytorialnego kraju pozyskanych z Departamentu Badań Demograficznych GUS,
- danych o lokalizacji przejść granicznych, określonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. 2020 poz. 2294), Obwieszczeniu Prezesa Rady Ministrów (Dz. U. 2015 poz. 1534), Obwieszczeniu Ministra Spraw Wewnętrznych (M. P. 2015 poz. 636) oraz w decyzji Rady z dnia 6 grudnia 2007 r. w sprawie pełnego stosowania przepisów dorobku Schengen w Republice Czeskiej, Republice Estońskiej, Republice Łotewskiej, Republice Litewskiej, Republice Węgierskiej, Republice Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republice Słowenii i Republice Słowackiej (Dz. U. Unii Europejskiej z dn. 8 grudnia 2007 r. L 323/34).

INTRODUCTION

This publication has been prepared basing on data and information as of 1 January 2021, from the following sources:

- Regulation of the Council of Ministers of 15 December 1998 on detailed principles of running, using and making available the territorial register and related to it obligations of the state administration agencies and the self-government entities (Journal of Law from 1998 No 157, item 1031 with amendments),
- Regulations of the Council of Ministers of 29 July 2020 (Journal of Law item 1331) on changing the name of the jeleniogórski powiat to the karkonoski powiat and of 31 July 2020 (Journal of Law item 1332) on establishing the boundaries of some gminas and cities, granting some localities the status of a city, changing the name of the gmina and seat of gmina authorities,
- data on the area of the units of territorial division of the country obtained from the Department of Information on Real Estates of the Head Office of Geodesy and Cartography,
- data on population in particular units of territorial division obtained from the Demographic Surveys Department of Statistics Poland,
- data on location of border crossings, specified in the Regulations of the Minister of Interior and Administration (Journal of Law of 2020, item 2294), the Announcement of the Prime Minister (Journal of Law of 2015, item 1534), the Announcement of the Minister of Interior (Official Journal of the Republic of Poland of 2015, item 636) as well as the Council Decision of 6 December 2007 on the full application of the provisions of the Schengen acquis in the Czech Republic, the Republic of Estonia, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Republic of Hungary, the Republic of Malta, the Republic of Poland, the Republic of Slovenia and the Slovak Republic (Official Journal of the European Union of 8 December 2007 L 323/34).

SYNTEZA

Zmiany podziału terytorialnego

Według stanu w dniu 1 stycznia 2021 r. w Polsce jest 16 województw, 314 powiatów, 66 miast na prawach powiatu oraz 2 477 gmin: 302 miejskich (w tym 66 gmin mających również status miasta na prawach powiatu), 1 523 wiejskich i 652 miejsko-wiejskich.

W podziale terytorialnym kraju z dniem 1 stycznia 2021 r. wprowadzone zostały zmiany o następującym charakterze:

- zmiana granic 15 gmin (w tym 5 o statusie miasta) położonych w 5 województwach (kujawsko-pomorskim, lubuskim, podkarpackim, podlaskim oraz śląskim); korekty granic gmin spowodowały zmiany granic jednostek wyższego rzędu: 8 powiatów i 4 miast na prawach powiatu.
- nadanie statusu miasta 10 miejscowościom wiejskim w województwach:
 - dolnośląskim – Kamieniec Ząbkowicki (pow. ząbkowicki),
 - lubelskim – Goraj (pow. biłgorajski) i Kamionka (pow. lubartowski),
 - mazowieckim – Solec nad Wisłą (pow. lipski), Sochocin (pow. płoński) i Wiskitki (pow. żyrardowski),
 - podkarpackim – Dubiecko (pow. przemyski),
 - świętokrzyskim – Wodzisław (pow. jędrzejowski),
 - wielkopolskim – Budzyń (pow. chodzieski) i Koźminek (pow. kaliski).

W efekcie powyższych zmian, w porównaniu z ubiegłym rokiem, wzrosła o 10 (do 652) liczba gmin miejsko-wiejskich i o 10 spadła liczba gmin wiejskich (jest ich 1 523). Liczba miast ogółem wzrosła o 10 nowoutworzonych jednostek (do 954). Ponadto dokonano korekty granic 12 miast położonych na terenie gmin miejsko-wiejskich. Dodatkowo zmianie uległa nazwa 1 powiatu (pow. jeleniogórski w województwie dolnośląskim zmienił nazwę na karkonoski) i 1 gminy (gm. Sitkówka-Nowiny w pow. kieleckim, województwie świętokrzyskim zmieniła nazwę na Nowiny).

Łącznie, wszystkie zmiany wprowadzone na 1 stycznia 2021 r. dotyczyły 12 województw.

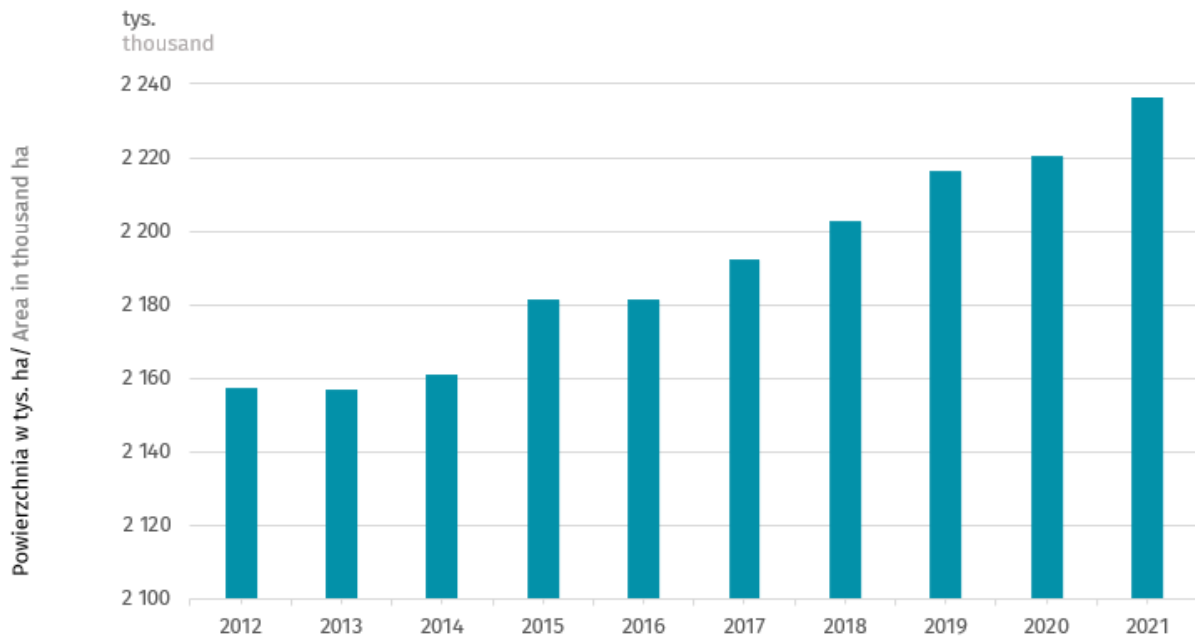
Zmiany powierzchni jednostek podziału terytorialnego

W związku z wejściem w życie zmian w podziale terytorialnym, zmiany (analogicznie, jak w roku poprzednim) dotyczyły jednostek poziomu powiatowego oraz gminnego, a w ramach gmin zmianami zostały objęte jednostki każdego rodzaju tj. gminy miejskie, wiejskie oraz miejsko-wiejskie, w tym zarówno miasta, jak i obszary wiejskie.

Największe zmiany powierzchni względem poprzedniego roku na poziomie powiatów wystąpiły w woj. podkarpackim. Pierwsza z nich polegała na wyłączeniu z gm. Głogów Małopolski 240 ha w pow. rzeszowskim i włączeniu ich do miasta na prawach powiatu Rzeszów. Druga zmiana dotyczyła przyłączenia do miasta na prawach powiatu Krosno 122 ha z gmin Krościenko Wyżne (96 ha) i Miejsce Piastowe (26 ha) w pow. krośnieńskim. W tym roku w grupie powiatów biorących udział w zmianach terytorialnych wystąpiły dwie jednostki o identycznej nazwie leżące w dwóch różnych województwach (pow. krośnieński w woj. lubuskim oraz pow. krośnieński w woj. podkarpackim). Zmiany dokonywane w podziale terytorialnym, które dotyczą jednostek szczebla powiatowego, w szczególności zmiany polegające na przyłączaniu gmin lub ich części do gmin o statusie miasta na prawach powiatu, wpływają na wielkość powiatów. Największy udział procentowy powierzchni powiatów w ogólnej powierzchni województwa występuje w województwach: warmińsko-mazurskim, świętokrzyskim, podlaskim i lubelskim, zaś najmniejszy w województwach Polski południowej (woj. śląskie, woj. małopolskie) i zachodniej (woj. dolnośląskie, lubuskie i zachodniopomorskie). Przestrzenne zróżnicowanie udziału powiatów w poszczególnych województwach prezentuje mapa 1.

Wykres 1. Powierzchnia miast w latach 2012-2021

Chart 1. Area of towns/cities in years 2012-2021

Tereny wiejskie to 2 175 jednostek o łącznej powierzchni 29 034 019 ha co stanowi 92,8% obszaru Polski.

Pod względem powierzchni, jednostki podziału terytorialnego otrzymały następujące lokaty:

- 16 województw od 1 do 16,
- 314 powiatów – od 1 do 313 (dwa powiaty: golubsko-dobrzyński w woj. kujawsko-pomorskim i pińczowski w woj. świętokrzyskim, uzyskały jednakową 254 lokatę, której odpowiada powierzchnia 61 285 ha),
- 66 miast na prawach powiatu – od 1 do 65, gdyż Siedlce (woj. mazowieckie) i Leszno (woj. wielkopolskie) otrzymały taką samą 61 lokatę (3 186 ha),
- 2 477 gmin – od 1 do 2 344, gdyż w 115 przypadkach jednakową pozycję miały po dwie gminy, w 6 przypadkach po trzy, a w 2 przypadkach po cztery jednostki,
- 944 miasta – od 1 do 831; w 95 przypadkach jednakową lokatę uzyskały po dwa miasta, w 11 przypadkach po trzy miasta, a w 2 – po cztery miasta.

Zmiany liczby ludności w jednostkach podziału terytorialnego

W porównaniu z poprzednim rokiem liczba ludności w Polsce zmniejszyła się o 117 563 osoby (tegoroczna liczba ludności w odniesieniu do ubiegłorocznej, przyjmując rok poprzedni za 100, wyniosła 99,7). W porównaniu ze zmianą liczby ludności w 2020 r. względem 2019 r. (spadek o 28 572 osoby) w 2021 r. nastąpił znaczący spadek liczby ludności.

Największy spadek liczby ludności na poziomie województw, podobnie jak w roku ubiegłym, wystąpił w woj. śląskim (minus 25 305 osób, 99,4) – w 2020 r. było to minus 15 930 osób, 99,6. W ujęciu procentowym największej ludności ubyło w woj. świętokrzyskim, w którym w 2021 r. liczba ludności w stosunku do roku poprzedniego stanowi 99,2 (spadek o 9 335 osób). Przyrost liczby ludności odnotowano tylko w woj. pomorskim

(2 743 osoby, 100,1), oraz w woj. mazowieckim (1 860 osób, 100,0) – dla porównania w 2020 r. wzrost odnotowano w 4 województwach – w pozostałych 14 województwach zanotowano spadek.

W porównaniu z poprzednim rokiem spadek liczby mieszkańców odnotowano w 263 spośród 314 powiatów, natomiast wzrost dotyczył tylko 51 powiatów. Największy spadek, podobnie jak w roku poprzednim wystąpił w powiecie kłodzkim w woj. dolnośląskim (1 713 osób, 98,9). Następnymi w kolejności powiatami o dużym spadku (powyżej 1 000 osób) są powiaty: inowrocławski w woj. kujawsko-pomorskim (1 318 osób, 99,2), ostrowiecki w woj. świętokrzyskim (1 253 osoby, 98,9), nyski w woj. opolskim (1 084 osoby, 99,2), kutnowski w woj. łódzkim (1 053 osoby, 98,9) i starachowicki również w woj. świętokrzyskim (1 027 osób, 98,9). W ujęciu procentowym najwięcej mieszkańców ubyło w powiecie hajnowskim w woj. podlaskim (619 osób, 98,5). Najwięcej mieszkańców przybyło, podobnie jak w roku poprzednim, w powiatach: poznańskim, woj. wielkopolskie (7 318 osób, 101,8), wrocławskim, woj. dolnośląskie (4 937 osób, 103,3) oraz wołomińskim, woj. mazowieckie (3 109 osób, 101,2).

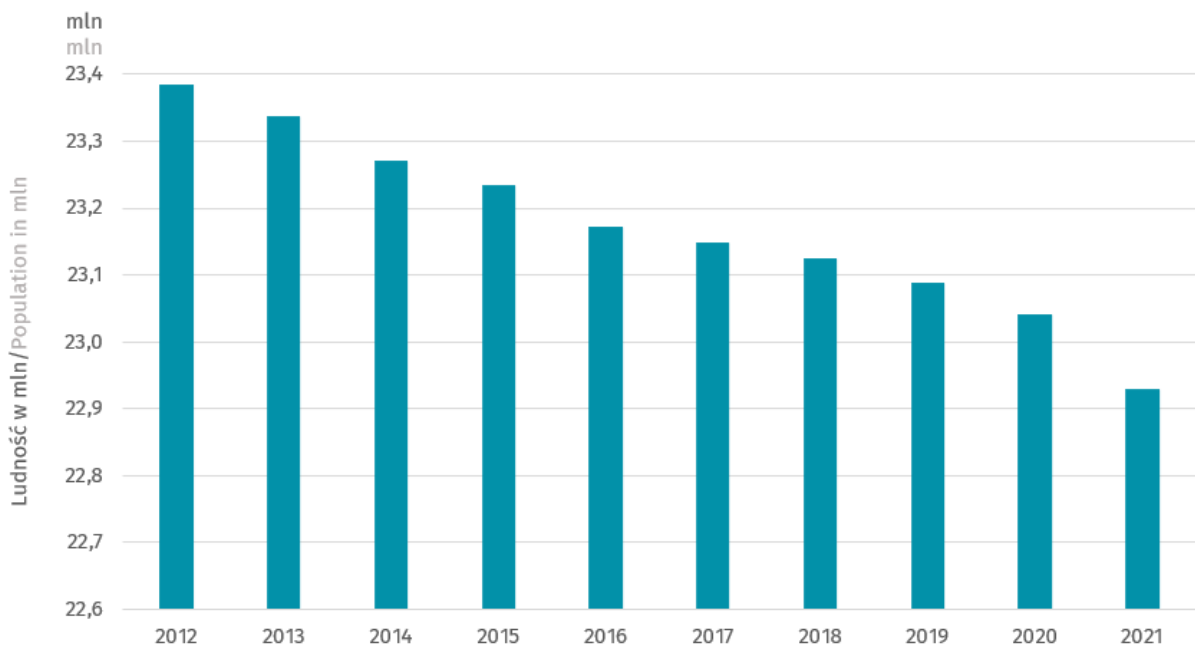
Spośród 66 miast na prawach powiatu, w 61 (92% tych jednostek) wystąpił spadek liczby ludności w stosunku do poprzedniego roku. Podobnie jak w roku ubiegłym największy ubytek liczby mieszkańców odnotowano w Łodzi, w woj. łódzkim (7 756 osób, 98,9). Na drugim miejscu pod względem spadku w tej grupie jest Bydgoszcz, w woj. kujawsko-pomorskim (4 099 osób, 98,8), zaś na trzecim miejscu Szczecin, w woj. zachodniopomorskim (3 652 osoby, 99,1). Najwyższy wzrost, podobnie jak rok temu, wystąpił w m. st. Warszawa, woj. mazowieckie (3 508 osób, 100,2) i był ponad trzykrotnie mniejszy niż rok temu – w 2020 r. wzrost wynosił 12 686 osób, (100,7). Kolejne były: Rzeszów w woj. podkarpackim (1 655 osób, 100,8) oraz Kraków w woj. małopolskim (851 osób, 100,1). W tym ostatnim przypadku wzrost liczby ludności był ponad dziewięciokrotnie mniejszy niż rok wcześniej. Poza ww., wzrost liczby ludności zanotowały jeszcze miasta Żory w woj. śląskim (372 osoby, 100,6) oraz Świnoujście (60 osób, 100,1).

W zbiorowości 2 477 gmin w porównaniu z poprzednim rokiem, spadek liczby mieszkańców zanotowano w 1 785 jednostkach (72% gmin). W 12 gminach liczba mieszkańców nie uległa zmianie, w pozostałych 680 jednostkach wystąpił wzrost liczby osób. Najwięcej osób ubyło w wymienionych wyżej jako miasta na prawach powiatu gminach miejskich: Łódź, Bydgoszcz oraz Szczecin. Największy wzrost liczby ludności wystąpił również w wymienionych wyżej gminach miejskich o statusie miasta na prawach powiatu: m. st. Warszawa i Rzeszów. Miejsce trzecie pod tym względem zajęła gmina miejsko-wiejska Żukowo w pow. kartuskim, woj. pomorskie (1 527 osób, 103,7). Wzrost liczby mieszkańców powyżej 1 000 osób wystąpił w 11 gminach, natomiast w przedziale od 500 do 1 000 osób w 24 jednostkach. Spadek liczby ludności powyżej 1 000 osób dotyczył 21 gmin, a w przedziale od 500 do 1 000 osób ubytek wystąpił w 44 gminach. Gminą, która zanotowała najwyższy procentowy spadek liczby ludności (z wyłączeniem gmin biorących udział w zmianach administracyjnych w 2021 r.) jest gmina Jordanów w powiecie suskim w woj. małopolskim (spadek o 214 osób, 96,0). Natomiast gminą, w której wystąpił najwyższy procentowy wzrost (podobnie jak w 2020 i 2019 r.) jest gmina Stawiguda w pow. olsztyńskim w woj. warmińsko-mazurskim (wzrost o 656 osób, 106,2).

Liczba mieszkańców miast w Polsce w 2021 r. uległa zmniejszeniu w porównaniu z poprzednim rokiem o 113 188 osób (99,5). Spośród 954 miast spadek wystąpił w 811 jednostkach (85%), wzrost w 128 (13%), natomiast brak zmian odnotowano w 5 miastach (2%) – w rozliczeniu tym nie uwzględniono 10 nowoutworzonych miast, w których mieszkają łącznie 19 643 osoby. W przekroju województw największy ubytek był w województwach: śląskim (minus 26 138 osób, 99,2) oraz łódzkim (minus 16 611 osób, 98,9), liczba mieszkańców miast spadła w porównaniu z poprzednim rokiem we wszystkich województwach z wyjątkiem woj. mazowieckiego – gdzie wystąpił wzrost o 2 662 osoby (100,1). Pomimo sukcesywnego wzrostu powierzchni miast na przestrzeni lat, co zostało przedstawione w rozdziale „Zmiany powierzchni jednostek podziału terytorialnego”, liczba ludności miast z roku na rok maleje, co przedstawia wykres. 2.

Wykres 2. Liczba ludności w miastach w latach 2012-2021

Chart 2. Population in towns/cities in years 2012-2021

Na terenach wiejskich nastąpił spadek liczby mieszkańców o 4 375 osób (100,0), w odróżnieniu od poprzedniego roku, w którym miał miejsce wzrost o 17 509 osób (100,1). Najwięcej osób ubyło w województwach: lubelskim (8 025 osób, 99,3), w którym od 1 stycznia 2021 r. status miasta uzyskały 3 miejscowości wiejskie, świętokrzyskim (4 167 osób, 99,4) oraz podkarpackim (4 111 osób, 99,7). Jest to w pewnym stopniu wynikiem zmian w podziale terytorialnym wprowadzonych od 1 stycznia 2021 r. (w wymienionych województwach 5 miejscowości uzyskało status miasta, w tym 3 w woj. lubelskim, a w woj. podkarpackim część obszaru wiejskiego gm. Głogów Małopolski została włączona do miasta Rzeszów, dokonano też korekty granic obszaru wiejskiego i miasta w tej gminie polegającej na wyłączeniu fragmentu obszaru wiejskiego i włączeniu go do miasta). Wzrost liczby mieszkańców terenów wiejskich odnotowano w 7 województwach – największy był w woj. pomorskim (8 089 osób, 100,9). Następne w kolejności to województwa: małopolskie, wielkopolskie i kujawsko-pomorskie, w których liczba osób wzrosła o ponad 1 000 (odpowiednio: 3 920, 2 977 i 1 517 co stanowi 100,2 w każdym z wymienionych województw).

Gęstość zaludnienia

Gęstość zaludnienia w Polsce w porównaniu z poprzednim rokiem spadła i wynosi 122 osoby na 1 km². Jest to pierwsza zmiana gęstości zaludnienia w Polsce od 2012 roku.

Województwem o najwyższej wartości wskaźnika pozostaje województwo śląskie (364 osoby na 1 km²), kolejne są województwa: małopolskie (225 osób na 1 km²) i mazowieckie (153 osoby na 1 km²). Najniższa gęstość zaludnienia, tak jak w roku ubiegłym, występuje w woj. podlaskim (58 osób na 1 km²) i woj. warmińsko-mazurskim (59 osób na 1 km²). Mniej niż 100 osób przypada na 1 km² także w województwach: lubuskim (72), zachodniopomorskim (74) i lubelskim (83). W 13 spośród 16 województw wskaźnik gęstości zaludnienia pozostał na poziomie z roku poprzedniego, tylko w 3 województwach wskaźnik ten zmalał – w woj. śląskim o 2 osoby 1 km² oraz w województwach: lubelskim i łódzkim o 1 osobę na 1 km². Wzrost gęstości zaludnienia nie wystąpił w żadnym województwie.

Podobnie jak w poprzednim roku, w grupie powiatów największą wartość wskaźnika gęstości zaludnienia zanotował powiat pruszkowski w województwie mazowieckim (677 osób na 1 km²) – wzrost o 3 osoby na 1 km². Nie był to jednak największy wzrost gęstości zaludnienia względem poprzedniego roku, najwyższy wzrost wystąpił w dwóch powiatach: wrocławskim w woj. dolnośląskim (140 osób na 1 km²) i grodziskim w woj. mazowieckim (266 osób na 1 km²), w obu przypadkach plus 5 osób na 1 km². Wysoki wskaźnik gęstości zaludnienia (powyżej 400 osób na 1 km²) występuje też w powiatach województwa śląskiego tj. w powiatach: wodzisławskim (546 osób na 1 km²), mikołowskim (426 osób na 1 km²) i będzińskim (404 osoby na 1 km²). Najmniejsza gęstość zaludnienia (19 osób na 1 km²), podobnie jak rok wcześniej, występuje w powiecie bieszczadzkim w województwie podkarpackim oraz w trzech powiatach województwa podlaskiego: sejneńskim (23 osoby na 1 km²), hajnowskim (26 osób na 1 km²) oraz suwalskim (27 osób na 1 km²). W wymienionych powiatach liczba osób na 1 km² nie zmieniła się w odniesieniu do poprzedniego roku. Powiatem o największym spadku gęstości zaludnienia w porównaniu do 2020 r. jest pow. będziński w woj. śląskim (404 osoby na 1 km² w 2021 r., spadek o 3 osoby na 1 km²). W 2020 r. największym spadkiem charakteryzował się powiat chrzanowski w województwie małopolskim. Wzrost gęstości zaludnienia w stosunku do roku poprzedniego odnotowano w 28 powiatach (9%), brak zmiany w 170 powiatach (54%), a spadek w 116 powiatach (37%).

Wśród miast na prawach powiatu największy wskaźnik gęstości zaludnienia ponownie wystąpił w Świętochłowicach w województwie śląskim, pomimo spadku gęstości zaludnienia z 3 723 osób na 1 km² w 2020 r. do 3 690 osób na 1 km² w 2021 r. Tak jak w ubiegłym roku na kolejnych miejscach znalazły się: m. st. Warszawa w woj. mazowieckim (3 469 osób na 1 km², wzrost o 7 osób w odniesieniu do poprzedniego roku) oraz Chorzów w województwie śląskim (3 214 osób na 1 km², spadek o 29 osób). Świnoujście w województwie zachodniopomorskim pozostaje miastem o najniższej gęstości zaludnienia wynoszącej 203 osoby na 1 km² (wzrost o 1 osobę na 1 km²). Wzrost wskaźnika, poza ww. m. st. Warszawa i Świnoujściem, wystąpił także w Żorach w woj. śląskim (972 osoby na 1 km², wzrost o 6 osób na 1 km²) i w Krakowie w województwie małopolskim (2 386 osób na 1 km², wzrost o 2 osoby na 1 km²). W pozostałych 62 miastach na prawach powiatu gęstość zaludnienia spadła (od 1 do 37 osób na 1 km²). Największy spadek gęstości zaludnienia miał miejsce w Krośnie w woj. podkarpackim (1 027 osób na 1 km², spadek o 37 osób na 1 km²). Następne w kolejności są 3 miasta z woj. śląskiego: wymienione wyżej miasto Świętochłowice (spadek o 33 osoby na 1 km²) oraz Bytom (2 351 osób na 1 km²) i Chorzów (3 214 osób na 1 km²), w których spadek wyniósł po 29 osób na 1 km².

Gminą o największym wskaźniku gęstości zaludnienia jest gmina miejska Legionowo w powiecie legionowskim w woj. mazowieckim (3 953 osoby na 1 km², spadek w odniesieniu do 2020 r. o 27 osób). Kolejne najgęściej zaludnione gminy (ponad 3 000 osób na 1 km²) mają także charakter miejski. Pięć jednostek: Piastów i Pruszków (pow. pruszkowski), Ząbki (pow. wołomiński), m. st. Warszawa oraz Mińsk Mazowiecki (pow. miński) położonych jest w woj. mazowieckim, dwie: Świętochłowice i Chorzów (wspomniane wyżej miasta na prawach powiatu) w woj. śląskim. Ponownie najbardziej zaludnioną gminą miejsko-wiejską jest gmina Wołomin w powiecie wołomińskim w województwie mazowieckim (839 osób na 1 km², spadek o 2 osoby), zaś gminą wiejską gm. Buczkowice w powiecie bielskim w województwie śląskim (577 osób na 1 km² – bez zmian w odniesieniu do 2020 r.). Kolejny rok gminą z najniższą gęstością zaludnienia jest gmina wiejska Lutowska w powiecie bieszczadzkim (4 osoby na 1 km² – bez zmian w stosunku do roku poprzedniego). Gęstość zaludnienia poniżej 20 osób na 1 km² odnotowano w 85 gminach. W tej grupie 1 gmina – Krynica Morska (pow. nowodworski, woj. pomorskie 11 osób na 1 km²) ma charakter miejski, 13 to gminy miejsko-wiejskie (najmniejszą gęstość zaludnienia w gminach o tym charakterze, 8 osób na 1 km² ma Nowe Warpno w pow. polickim, woj. zachodniopomorskie), a 71 jednostek to gminy wiejskie. W przypadku 333 gmin (13%) odnotowano wzrost gęstości zaludnienia względem poprzedniego roku (podobnie jak rok wcześniej największy wzrost na 1 km² wystąpił w gminie miejskiej Ząbki, powiat wołomiński, woj. mazowieckie, 3 511 osób na 1 km², wzrost o 67 osób), brak zmiany wskaźnika gęstości zaludnienia dotyczy 1 289 gmin (52%), a spadek 855 gmin (35%).

Spośród 954 miast w Polsce, najwyższą gęstość zaludnienia, powyżej 3 000 osób na 1 km² ma 11 miast (7 z nich jest na obszarze woj. mazowieckiego, 2 woj. śląskiego i 2 woj. wielkopolskiego). Osiem z wymienionych miast to wspomniane powyżej najgęściej zaludnione gminy miejskie, położone w woj. mazowieckim i w woj. śląskim. Trzy pozostałe jednostki to miasta w gminach miejsko-wiejskich: Swarzędz (pow. poznański) i Nowe Skalmierzyce

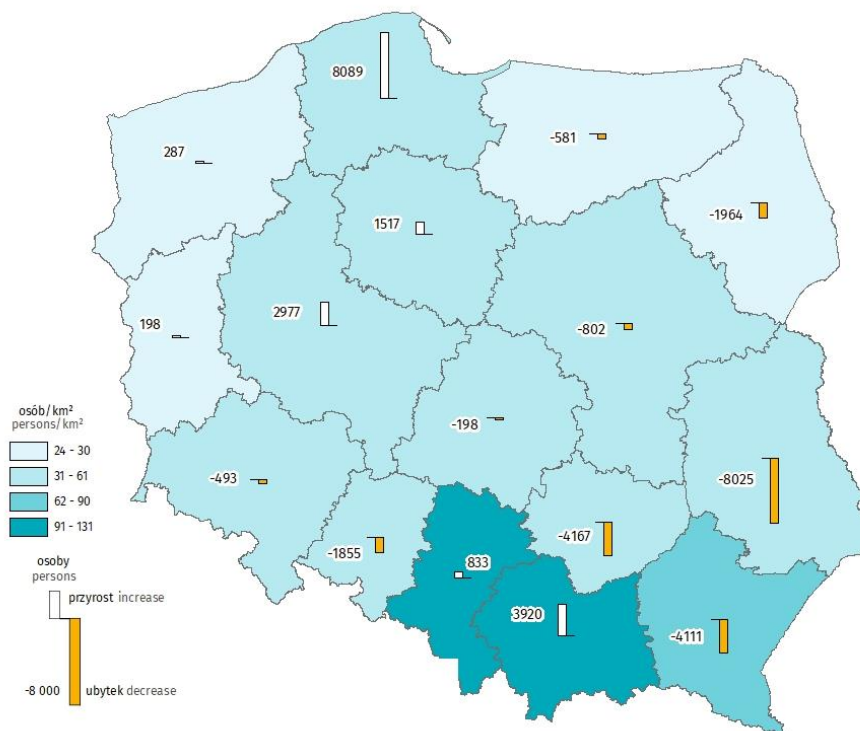
(pow. ostrowski) położone w woj. wielkopolskim oraz Piaseczno (pow. piaseczyński) w woj. mazowieckim. Najmniejsza gęstość zaludnienia przypada na wymienioną już gminę miejską Krynica Morska oraz miasta leżące na terenie gmin miejsko-wiejskich w woj. podlaskim: Kleszczele w pow. hajnowskim (26 osób na 1 km²) i Suraż w pow. białostockim (29 osób na 1 km²).

Tereny wiejskie w Polsce stanowią 1 523 gminy wiejskie i 652 obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich. Gęstość zaludnienia tych terenów wynosi w skali kraju 53 osoby na 1 km². W przekroju województw najwyższą wartość tego wskaźnika tj. ponad 100 osób na 1 km² mają województwa: małopolskie (131 osób na 1 km²) i śląskie (124 osoby na 1 km²). Najmniej (poniżej 30 osób na km²) przypada w województwach: podlaskim (24 osoby na 1 km²), warmińsko-mazurskim (25 osób na 1 km²), zachodniopomorskim (25 osób na 1 km²) i lubuskim (27 osób na 1 km²).

Podsumowaniem zagadnienia gęstości zaludnienia jest mapa 2 (poniżej), prezentująca gęstość zaludnienia na terenach wiejskich w połączeniu z informacją na temat zmian w liczbie ludności wiejskiej względem 2020 r. wg województw.

Mapa 2. Gęstość zaludnienia na terenach wiejskich w 2021 r. i zmiany liczby ludności na terenach wiejskich (porównanie stanu w dniu 01.01.2021 r. ze stanem 01.01.2020 r.) wg województw

Map 2. Population density in towns in 2021 and changes of number of population (comparison as of 01.01.2021 with 01.01.2020) by voivodships.

Pod względem liczby ludności, jednostki podziału terytorialnego uzyskały następujące lokaty:

- 16 województw od 1 do 16,
- 314 powiatów – od 1 do 313 (2 powiaty: brzozowski w woj. podkarpackim i myśliborski w woj. zachodniopomorskim otrzymało jednakową 177 lokatę, której odpowiadają 65 373 osoby),
- 66 miast na prawach powiatu od 1 do 66,

- 2 477 gmin – od 1 do 2 296, gdyż w 159 przypadkach taką samą pozycję uzyskały po dwie jednostki i w 11 przypadkach po trzy jednostki,
- 954 miasta – od 1 do 930, ponieważ w 24 przypadkach taką samą lokatę miały po dwie jednostki.

Jednostki o najwyższych i najniższych wartościach cech

W części tabelarycznej, w tablicy 23 znajdują się szczegółowe informacje o jednostkach podziału terytorialnego o najwyższych oraz najniższych wartościach cech. Uwzględniony został podział zarówno pod względem powierzchni (część tablicy „A”), jak i pod względem liczby ludności (w części „B”). Tablica zawiera również informację o lokatach poszczególnych jednostek podziału terytorialnego na poziomie województw, powiatów, miast na prawach powiatu, gmin (miejskich, wiejskich oraz miejsko-wiejskich) i miast (również miast w gminach miejsko-wiejskich).

Największym województwem pod względem powierzchni jest województwo mazowieckie (3 555 847 ha), natomiast najmniejszym jest województwo opolskie (941 187 ha). Największym powiatem pod tym względem jest powiat białostocki w województwie podlaskim (297 644 ha), najmniejszym zaś powiat bieruńsko-lędziński w województwie śląskim (15 815 ha). Miasto stołeczne Warszawa jest największym pod względem powierzchni (51 724 ha) miastem na prawach powiatu, najmniejszym miastem pod tym względem jest natomiast miasto Świętochłowice w woj. śląskim (1 331 ha). Największą gminą z całej zbiorowości gmin pod względem powierzchni jest gmina Pisz w powiecie piskim (63 370 ha), natomiast najmniejszą jednostką jest gmina Górowo Iławeckie w powiecie bartoszyckim (332 ha). Obie jednostki zlokalizowane są w województwie warmińsko-mazurskim.

Podobnie jak w przypadku powierzchni, największym pod względem liczby ludności województwem jest woj. mazowieckie (5 425 028 osób), najmniejszym jest woj. opolskie (976 774 osób). M. st. Warszawa jest również najludniejszym miastem na prawach powiatu, gminą miejską i miastem (1 794 166 osób). Najmniej zaludnionym miastem na prawach powiatu jest Sopot w województwie pomorskim (35 286 osób), gminą – Krynica Morska w powiecie nowodworskim w woj. pomorskim (1 290 osób) i miastem – Opatowiec w powiecie kazimierskim w woj. świętokrzyskim (336 osób).

Przejścia graniczne

Gminy, w których zlokalizowane są ogólnodostępne przejścia graniczne zostały wyszczególnione w tablicy 21. W porównaniu z poprzednim rokiem nie zanotowano zmian dotyczących ich liczby czy lokalizacji. Przejścia graniczne zostały podzielone na 3 rodzaje, i otrzymały następujące oznaczenia literowe:

- a – zlokalizowane na terenie portów lotniczych,
- b – zlokalizowane w obrębie portów morskich,
- c – ogólnodostępne przejścia graniczne (do przekraczania granicy na podstawie paszportów i innych uprawniających do tego dokumentów).

Powszechnie używana nazwa przejścia granicznego, wymieniona w przepisach prawnych, do których znajduje się odwołanie we Wstępie niniejszej publikacji, nie musi być tożsama z jednostką terytorialną, na terenie której faktycznie zlokalizowane jest dane przejście graniczne (dotyczy to lotniczych przejść granicznych).

Nie oznaczono gmin, na terenie których zlokalizowane są przejścia graniczne, przeznaczone wyłącznie dla małego oraz uproszczonego ruchu granicznego, które można przekraczać na podstawie odpowiednich dokumentów.

Zgodnie z przywołanym we Wstępie układem z Schengen granice Polski z: Niemcami, Czechami, Słowacją i Litwą stały się wewnętrznymi granicami Unii Europejskiej. Posterunki graniczne z tymi państwami zostały więc zamknięte. Z tego powodu, w tablicy 21 wyszczególniono wyłącznie istniejące posterunki graniczne, na terenach gmin znajdujących się przy granicach państwowych Polski z: Rosją (w 4 gminach), Białorusią (w 9 gminach) oraz Ukrainą (w 11 gminach).

EXECUTIVE SUMMARY

Changes in territorial division

As of 1 January 2021, there are 16 voivodships, 314 powiats, 66 cities with powiat status and 2,477 gminas in Poland: 302 urban gminas (including 66 gminas also having powiat status), 1,523 rural and 652 urban-rural.

In the territorial division of the country, as of 1 January 2021, the following changes were introduced:

- changing the boundaries of 15 gminas (including 5 with town status) located in 5 voivodships (kujawsko-pomorskie, lubuskie, podlarpackie, podlaskie and śląskie); adjustments to the boundaries of gminas resulted in changes in the boundaries of higher-ranking units: 8 powiats and 4 cities with powiat status
- granting the city status to 10 rural localities in the following voivodships:
 - dolnośląskie – Kamieniec Ząbkowicki (ząbkowicki powiat),
 - lubelskie – Goraj (biłgorajski powiat) and Kamionka (lubartowski powiat),
 - mazowieckie – Solec nad Wisłą (lipski powiat), Sochocin (płoński powiat) and Wiskitki (żyrardowski powiat),
 - podkarpackie – Dubiecko (przemyski powiat),
 - świętokrzyskie – Wodzisław (jędrzejowski powiat),
 - wielkopolskie – Budzyń (chodzieski powiat) and Koźminek (kaliski powiat).

In total, all changes introduced on 1 January 2021 concerned 12 voivodships.

Changes in area of territorial division units

Similarly as in the previous year, the changes concerned units of the powiat and gminas level, and within the gminas the changes covered all types of units, i.e. urban, rural and urban-rural gminas, including both cities and rural areas.

In 2021, the largest change in area among gminas units concerned podkarpackie voivodship and Głogów Małopolski gmina in the rzeszowski powiat and amounted to 1,732 ha. The second place in this group was taken by the gmina Jarocin in the jarociński powiat, wielkopolskie voivodship (correction 558 ha). Changes in the borders of cities located in the area of urban-rural gminas this year changed the area of 12 units.

Compared to the previous year, the area of cities in Poland is plus 15,872 ha. This result includes the creation of 10 new cities and the changes in the boundaries of urban gminas and cities in urban-rural gminas. The population of 954 cities, including 302 urban gminas and 652 cities in urban-rural gminas, covers an area of 2,236,506 ha (7.2% of the country's territory). The greatest increase in the area of cities occurred in the wielkopolskie voivodship (5 373 ha).

Changes in population

In relation to 2020, the population of Poland in 2021 decreased by 117,563 people (this year's population compared to last year, assuming the previous year as 100, amounted to 99.7). Compared to the change in the population in 2020 as compared to 2019 (down by 28,572 persons), 2021 recorded a significant decrease in the population. Referring to changes in the population to individual voivodships, the largest decrease occurred in śląskie voivodship (minus 25,305 people, 99.4), and the largest increase in pomorskie (2,743 people, 100.1) and mazowieckie voivodship (1,860 people, 100.0). In total, an increase in the absolute population was noted for only 2 voivodships, and a decrease for 14.

In the group of 2,477 gminas as compared to the previous year, a decrease in the number of inhabitants was recorded in 1,785 units (72% of gminas). In 12 gminas, the number of inhabitants did not change, in the remaining 680 units there was an increase in the number of people. The greatest number of people decreased in urban gminas with powiat status: Łódź, Bydgoszcz and Szczecin. The largest increase in the population was also

recorded in urban gminas with powiat status: Warszawa and Rzeszów. The third place in this respect was taken by the urban-rural gmina Żukowo in the kartuski powiat, pomorskie voivodship. (1,527 people, 103.7). The gmina that recorded the highest percentage decrease in the number of inhabitants (excluding gminas participating in administrative changes in 2021) is Jordanów in the suski powiat in the małopolskie voivodship (decrease by 214 people, 96.0). On the other hand, the gmina with the highest percentage increase is Stawiguda in the olsztyński powiat, warmińsko-mazurskie voivodship (increase by 656 people, 106.2).

Population density

Population density in Poland compared to the previous year has decreased and amounts to 122 people per 1 km². This is the first change in population density in Poland since 2012.

As in the previous year, the highest population density occurred in śląskie voivodship and amounted to 364 people per 1 km². Also a high level of this indicator was recorded in małopolskie (225 people per 1 km²) and mazowieckie (153 people per 1 km²) voivodships. The units with the lowest population density include the following voivodships: podlaskie (58 people per 1 km²) and warmińsko-mazurskie (59 people per 1 km²). In 13 out of 16 voivodships the population density remained at the level of the previous year, in 3 voivodships this indicator decreased. Population density did not increase in any voivodship.

In the group of powiats, as in the previous year, the highest population density was noted in pruszkowski powiat in mazowieckie voivodship (677 people per 1 km²). The lowest population density occurred in bieszczadzki powiat in podkarpackie voivodship (19 people per 1 km²) and in three powiats from podlaskie voivodship: sejneński (23 people per 1 km²), hajnowski (26 people per 1 km²) and suwalski (27 people per 1 km²). The largest increase in population density compared to the previous year was recorded in two powiats: Wrocław in the dolnośląskie voivodship and grodziski powiat in the mazowieckie voivodship, in both cases plus 5 people 1 km². The powiat with the greatest decrease in population density compared to 2020 is the będziński powiat in the śląskie voivodship (decrease by 3 people per 1 km²). The increase in population density in relation to the previous year was recorded in 28 powiats (9%), no change in 170 powiats (54%), and a decrease in 116 powiats (37%).

Within gminas (2,477 units), the most densely populated areas remain in mazowieckie voivodship, i.e. Legionowo urban gmina in legionowski powiat (3,953 people 1 km²), despite a decrease of 27 people per km² compared to the previous year and Piastów urban gmina in pruszkowski powiat (3,916 people per 1 km², an increase of 21 people per km²). The lowest population density (less than 8 people per 1 km²) in the country have gminas in podkarpackie voivodship: the rural gmina Lutowiska in bieszczadzki powiat (4 people per 1 km²) and the rural gmina Cisna in leski powiat (6 people per 1 km²) and the rural gmina Płaska in augustowski powiat in podlaskie voivodship (7 people per 1 km²).

Units with the biggest and the smallest values of characteristics

Table 23 of tabular part of publication contains detailed information about territorial division units with the highest and lowest values of attribute position. The division taken into account was both in terms of area (part of table "A") and in terms of population (in part "B"). The table also contains information about the ranking positions of individual territorial division units at the level of voivodships, powiats, cities with powiat status, gminas (urban, rural and urban-rural) and cities (also cities in urban-rural gminas).

The largest voivodship in terms of area is mazowieckie voivodship (3,555,847 ha), the smallest is opolskie voivodship (941,187 ha). The largest powiat in this respect is białostocki powiat in podlaskie voivodship (297,644 ha), the smallest is bieruńsko-lędziński powiat in śląskie voivodship (15,815 ha). The largest gmina from the entire group of gminas in terms of area is Pisz in piski powiat (63,370 ha), the smallest unit is Górowo Iławeckie in bartoszycki powiat (332 ha), both units are located in warmińsko-mazurskie voivodship.

Mazowieckie voivodship is the largest voivodship in terms of population (5,425,028 people), the smallest is opolskie voivodship (976,774 people). The capital city of Warsaw is also the most populous city with powiat status, an urban gmina and a city (1,794,166 people). The least populated city with powiat status is Sopot in pomorskie voivodship (35,286 people), the urban gmina – Krynica Morska in nowodworski powiat in pomorskie

voivodship (1,290 people) and the city - Opatowiec in kazimierski powiat in świętokrzyskie voivodship (336 people).

Poland state border crossings

The gminas in which the generally accessible border crossings are located are listed in Table 21 (in tabular part of publication). Compared to the previous year, there were no changes regarding their location and number. Border crossings have been divided into 3 types and have the following letter markings:

- a - located at airports,
- b - located within seaports,
- c - publicly accessible border crossings (to cross the border on the basis of passports and other documents authorizing boundary crossing).

The commonly used name of the border crossing point, mentioned in the legal provisions referred to in the Introduction to this publication, does not have to be the same as the territorial unit in which the border crossing point is actually located (this applies to air border crossing points).

The gminas in which border crossings are located, intended solely for small and simplified border traffic, which can be crossed on the basis of issued passes, have not been marked.

In accordance with the Schengen Agreement referred to in the Introduction, Poland's borders with Germany, Czech Republic, Slovakia and Lithuania have become the internal borders of the European Union. As a result, border posts with these countries were closed. Therefore, table 21 lists only the existing border posts in the areas of gminas located near Poland's borders with: Russia (in 4 gminas), Belarus (in 9 gminas) and Ukraine (in 11 gminas).

UWAGI METODOLOGICZNE

- Podział terytorialny kraju na województwa, powiaty, miasta na prawach powiatu, gminy i miasta oraz liczbę miejscowości wiejskich wykazano według stanu w dniu 01.01.2021 r.
- Dane o powierzchni jednostek podziału terytorialnego według stanu w dniu 01.01.2021 r., wyrażone w hektarach i kilometrach kwadratowych, podano zgodnie z wykazami państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju (PRG), prowadzonego w Głównym Urzędzie Geodezji i Kartografii. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.
- Jednostki, na które rzutowały zmiany w podziale terytorialnym kraju, ogłoszone w Dzienniku Ustaw przedstawiono w Tabl. 20.
- Liczbę ludności we wszystkich prezentowanych jednostkach wykazano na podstawie bilansu ludności według stanu w dniu 31.12.2020 r., w przeliczeniu na podział terytorialny obowiązujący od 01.01.2021 r.
- Do przeliczenia liczby ludności ze stanu 31.12.2020 r. na 01.01.2021 r. zostały wykorzystane informacje przekazane na Zestawieniach danych dotyczących obszarów przekazywanych w związku z dokonaną zmianą w podziale terytorialnym, stanowiących załącznik nr 2 do rozporządzenia w sprawie rejestru TERYT, przywołanego we wstępie do publikacji.
- W celu uzyskania dokładniejszego wyniku, liczbę ludności na 1 km² w przekroju jednostek podziału terytorialnego obliczono na podstawie danych o powierzchni wyrażonej w hektarach.
- W tablicach 7, 8, 9, 10, zawierających przedziały liczbowe powierzchni wyrażone w km², jednostki podziału terytorialnego kwalifikowano do poszczególnych przedziałów w oparciu o ich powierzchnię wyrażoną w hektarach.
- Lokaty jednostek podziału terytorialnego kraju prezentowane są w odniesieniu do powierzchni wyrażonej w hektarach oraz liczby ludności. Lokaty określają pozycję danej jednostki w ogólnej zbiorowości jednostek danego stopnia podziału terytorialnego (w przypadku szczebla powiatowego – odrębnie dla powiatów oraz miast na prawach powiatu). W przypadku, gdy dwie lub więcej jednostek ma identyczną powierzchnię lub liczbę ludności, otrzymują one taką samą lokatę. Następna jednostka, o mniejszej wartości cechy, otrzymuje następną w kolejności lokatę. W związku z tym liczba lokat może być mniejsza niż liczba jednostek danego stopnia podziału terytorialnego.
- 66 miast stanowiących gminy miejskie, które jednocześnie posiadają status miasta na prawach powiatu, ujętych jest w tablicach dotyczących miast na prawach powiatu oraz gmin, a także w tablicy prezentującej dane dla miast. Również lokaty pod względem powierzchni i liczby ludności zostały im nadane we wszystkich tych grupach jednostek, tj. w zbiorowości miast na prawach powiatu, gmin oraz miast.
- Zbiorowość 954 miast prezentowaną w Tablicach: 5, 9, 17 i 22 stanowią: 302 gminy miejskie oraz 652 miasta położone w gminach miejsko-wiejskich.
- Tereny wiejskie w 2 175 gminach, prezentowane w Tablicach: 6, 10 i 18 stanowią gminy wiejskie (1 523 jednostki) oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich (652 jednostki).

METHODOLOGICAL NOTES

- Territorial division of the country into voivodships, powiats, cities with powiat status, gminas and towns, as well as the number of rural localities are listed as of 1 January 2021.
- The area of the units of territorial division as of 1 January 2021, presented in hectares and square kilometres, are given according to the National Register of Boundaries, kept by Head Office of Geodesy and Cartography. Due to data rounding, in some cases the sum of the components may slightly differ from the "total" figures given.
- Territorial units affected by changes in territorial division are presented in Table 20, according to Journal of Law.
- The population in all presented units is a population balance as of 31 December 2020 recalculated according to the territorial division of the country as of 1 January 2021.
- For the calculation of the population as of 31 December 2020 to 1 January 2021, the information provided in the Specification of data on respective areas, submitted in connection with a change to Aregister, mentioned in the Introduction, was used.
- The population per 1 km² across the units of territorial division was calculated according to data on area in hectares in order to obtain more accurate result.
- In the tables 7, 8, 9, 10 territorial division units were qualified into particular sections expressed in km² according to their area given in hectares.
- Positions in the list of particular units of territorial division of the country, are presented with regard to area expressed in hectares and population. The position indicates the rank for given unit in a general group of units of particular level of territorial division (in case of powiat level the rank positions of powiats and cities with powiat status are given separately). If two or more units have the same area or population, they are assigned to the same place in the list. A successive unit with smaller feature value is assigned to a consecutive position in the list. Therefore the number of places in the list can be smaller than the number of units of particular level of territorial division.
- 66 towns which are urban gminas, being also the cities with powiat status are listed in the tables containing cities with powiat status, gminas, and in the table presenting data for towns. Also the positions in terms of area and population are assigned to these cities in all groups of units, i.e. in the group of cities with powiat status, gminas and towns.
- The group of 954 towns presented in Tables: 5, 9, 17 and 22 constitute together: urban gminas (302 units) and towns in the urban-rural gminas (652 units).
- Rural territories in 2,175 gminas, presented in Tables: 6, 10 and 18 constitute together: rural gminas (1,523 units) as well as rural areas in the urban-rural gminas (652 units).